

Károlyi Mihály utca

A név első / utolsó említése: 1979 / –

Korábbi név / későbbi név: – / –

Forrás: 24/1979 (II. 6.) V.B. sz. hat.

Az utcanév Károlyi Mihály (Budapest, 1875 – Vence, 1955) polgári, majd szocialista szellemű politikusnak, egykori miniszterelnöknek, köztársasági elnöknek állít emléket.

Elhelyezkedés (városrész): Újkert

Kárpát utca

A név első / utolsó említése: 1927 / 1956

Térképi azonosító: 523, 539

Korábbi név / későbbi név: – / –

Forrás: 723/1927. bkgy.

Az utcanév az 1920. évi trianoni döntés alapján Csehszlovákiához, majd a Szovjetunióhoz, ma pedig az Ukrajnához tartozó magyarok lakta Kárpátalja emléket őriz.

Elhelyezkedés (városrész): Burgundia

Kartács utca

A név első / utolsó említése: 1930 / –

Korábbi név / későbbi név: – / –

Forrás: 1930-as szabályozási térkép

Az utca névbokorjellegű elnevezését az I. világháborúban alkalmazott pusztító ágyúlövedék adta.

Elhelyezkedés (városrész): Elvásztó út (Újkert, Nyulas, Augusztá)

Kása utca

A név első / utolsó említése: 1729 / 1738

Térképi azonosító: 216

Korábbi név / későbbi név: Mester utcai kása / Hajó utca (0)

Forrás: HBML IV.A 1011/2. k. 77. p.

Az elnevezés magyarázatát lásd a Mester utcai kásánál!

Elhelyezkedés (városrész): Libakert

Kaskötő utca

A név első / utolsó említése: 1987 / –

Korábbi név / későbbi név: – / –

Forrás: 200/1987 (XII. 1.) V.B. sz. hat.

Az utcanév a régi mesterségnek állít emléket.

Elhelyezkedés (városrész): Lencztelep

Kassa út

A név első / utolsó említése: 1926 / 1945

Korábbi név / későbbi név: Hadházi út (a) / Szabadság útja

ban hadifogságba esett, s 1917-ben részt vett a fegyveres felkelésben. 1918-ban hazatért, a KMP-t szervezte Kispessten. Letartóztatták s március 21-én a forradalom szabadította ki. A Vörös Hadsereg 39-es dandárjának politikai biztosa lett, s végigharcolta a honvédő háborút. A bukás után Moszkvába emigrált. Majd pártmunkát végzett Párizsban és Pesten. 1932-ben letartóztatták és Sallaival—Fürsttel elítélték. 1935-ben szabadulása után a SZU-ba ment, gazdasági munkát végzett és írt. Novellái felidéznek a Tanácsköztársaság harcait, az illegális mozgalomban szerzett tapasztalatait, börtönmérményeit. Fordításai közül legfontosabb J. Hasek Infanteriszt Svejkiének első magyar fordítása. 1938-ban koholt vádak alapján letartóztatták, elítélték s a fogságban halt meg. A Csapókerben a Súlyom utcától a Szabó Pál utcáig tart a róla elnevezett utca.

Károli Gáspár tér. K. G. (Károlyi) (Nagykároly, 1529 táján—? Gönc, 1591) gönci református prédikátor, aki elkészítette (1586, 1590) és kiadta a Biblia teljes magyar fordítását (Vizsoly, Abaúj m., 1590). A Vizsolyi Bibliának is köszönhető, hogy a török hódoltság és a Habsburg-elyomás századaiban a magyar nyelv és irodalom nemcsak fennmaradt, hanem fejlődött is. Hattal volt az írásjelek egységes használatára is. 1875-ig 71 kiadást ért meg, Káldi György katolikus bibliafordítása viszont csak kettőt (1626). Az Európa Könyvkiadó 1980-ban hasonló kiadásban újra megjelentette a vizsolyi bibliát. A névadás időpontja: 1927. A Mester utca végén található.

Károlyi Mihály utca. K. M. (Bp., 1875—Franciaország, Vence, 1955) gróf, haladó polgári, majd szocialista szellemű politikus, a kommunista mozgalom szövetségese. Radikális, pacifista nézetei az I. világháború utolsó éveiben népszerűvé tették. Az 1918. okt. 25-én alakult Nemzeti Tanács elnöke, miniszterelnök, majd 1919. január 11-én a köztársaság elnöke. A proletárdiktatúra megvalósulása elé akadályt nem gördített. Az ellenforradalom időszakában — emigrációban — bírálta a fehér terrort. Együttműködött a KMP-vel. Perbe fogták, birtokait elkobozták. Ki-

emelkedő szerepet vállalt az antifasiszta mozgalmakban. 1946-ban tért haza. Érdemeit a nemzetgyűlés törvénybe iktatta. 1949-ben fellépett a Rajk-per ellen. Párizsi követi rangjáról lemondott, miután tiltakozása eredménytelen maradt. Haláláig Franciaországban élt. Hamvait 1962 márciusában hozták haza. Szobra a Parlament északi kapuja előtti téren áll. (Varga Imre alkotása.) A róla elnevezett debreceni utcán emléktábla jelzi életútját és tevékenységét. A Sestakert beépítése során kap emlékalító utca-nevet. A Hajdú János utcából nyílik a Thomas Mann utcáig.

Kartács utca. (Nyulas) A Nagyerdő nyugati széle és a Nyulas között húzódik. Debrecen házi ezrede, a 39. gyalogezred az I. világháború idején az olasz fronton: Doberdó, Piave, Isonzo csatáerein harcolt, s nagy veszteségeket szenvedett a kartácsútiútl. Erre utal a Kartács utcanév, valamint a szomszédos Doberdó utca. A két háború közt ezen a részen kaptak házhelyet és építettek családi házat a honvédség tisztelhelytési állományaiba tartozó hivatásos katonák. A Bőszörményi útból nyíló Békessy Béla utcából nyílik.

Kasza köz. A kézikasza hosszú fanyélból — középészén fogantyúval, — a végén kb. 60 fokos szögben hajló, enyhén íves, kövácsozott acélból való hegyes, éles pengéjű mezőgazdasági eszköz. Szálas növények (gabona, fű stb.) aratására, lekaszáására (volt) használatos. A kasza, a civis Debrecen aratói kezében, éves kenyerüknek — az „életnek” — ősi munkaeszköze volt. Eredetileg a Thaly Kálmán utcát nevezték el Kasza köznek, a 17. század közepén, a kerti földek kiosztása során. A Boldogfalvai kertben a Boldogkert utcából nyílik.

Kaszás utca. A Súlyom utcából nyílik, a Veres Péter utcába torkollik. A név az egyik legfontosabb, legszebb és egyben nehéz paraszti munkára emlékeztet. A letűnt paraszti világban a jó kaszásnak nagy becsülete volt. A legényt attól fogva vették le a ke-